

D'OLORS I DE PERFUMS

La meva vida ha anat sempre lligada a les olors. Serà perquè tinc el nas molt fi, perquè de gros no és pas que li tingui gaire. No o sé, però sempre he tingut aquest sentit molt desenvolupat, cosa que m'ha donat grans satisfaccions, però també m'ha fet passar moments desagradables.

Quan faig memòria, m'adono que les meves primeres experiències en el món dels olors varen ser vegetals. Recordo l'olor dels arbres del Jardí de la Infància, prop del Pes de la Palla, o d'una mimosa que hi havia a prop de la muralla. El seu perfum arribava fins al balcó de casa l'àvia on jo jugava. També de les meves primeres passejades pels jardins de la devesa de Girona, la fragància dels seus arbres i de les seves flors. També de l'olor o de la pudor de les fugues d'amònic de la fàbrica de gel de la Plaça del Mercat, en les càlides nits d'estiu.

De la colònia de granel que ens posava la mare cada dia, abans d'anar a l'escola. Aquí faré una mica de parada, que s'ho val. Resulta que la mare encarregava la colònia o "aigua de colònia" que en deien llavors, a un xicot que treballava al despatx de casa i que, a estones perdudes, en feia a casa seva. La comprava de litre en litre i l'utilitzava a discreció per poder-nos fer millor la clenxa abans de sortir de casa, i millorar així la nostra presència. L'àvia sempre ens repassava abans de sortir, i era de l'opinió que una clenxa torta semblava la carretera dels Àngels.

Bé doncs, sortíem de casa ben empolainats amb una olor que s'anava esbravant pel camí com l'aigua de "litines" a l'hora de les postres, de manera que en prou feines arribava a l'escola. A vegades, no sempre, per rematar-ho i poder anar amb el front ben net, ens posava un xic de fixador "Toluca" o "Baron Dandy". Tot fen camí cap a l'escola, solíem trobar una sèrie de noies, mes grans que nosaltres, que anaven a treballar, amb les que ens fixàvem. En recordo a dues: una de molt alta i grossa que li dèiem "la monumento" (en aquella època franquista, alguns dels mots els dèiem en castellà). Aquesta anava molt estreta de roba, i bastant pintada. Però la que trencava motllos era una que l'anomenàvem "la sintética". Aquesta si que anava maquillada i perfumada "a gogò", i quan passava pel nostre costat ens deixava anar una flaire que la nostra colònia de granel perdia tota la seva efectivitat. Pobra mare, tanta feina per rés. I pobre home, el que feia la colònia, tants dies de maceració i filtratge, i a la primera passada de "la sintética" la seva preparació resultava mes aigua que colònia.

Llavors a la classe, la cosa es feia patent: Hi havia els pentinats i els despentinats, que a vegades els feia un xic de vergonya i s'intentaven fixar els cabells tirant-se una sèpia a la mà, i passant-se tot seguit el palmell dos o tres cops pel cabell. A mi a vegades em feia una mica de vergonya anar tan enclenxinat.

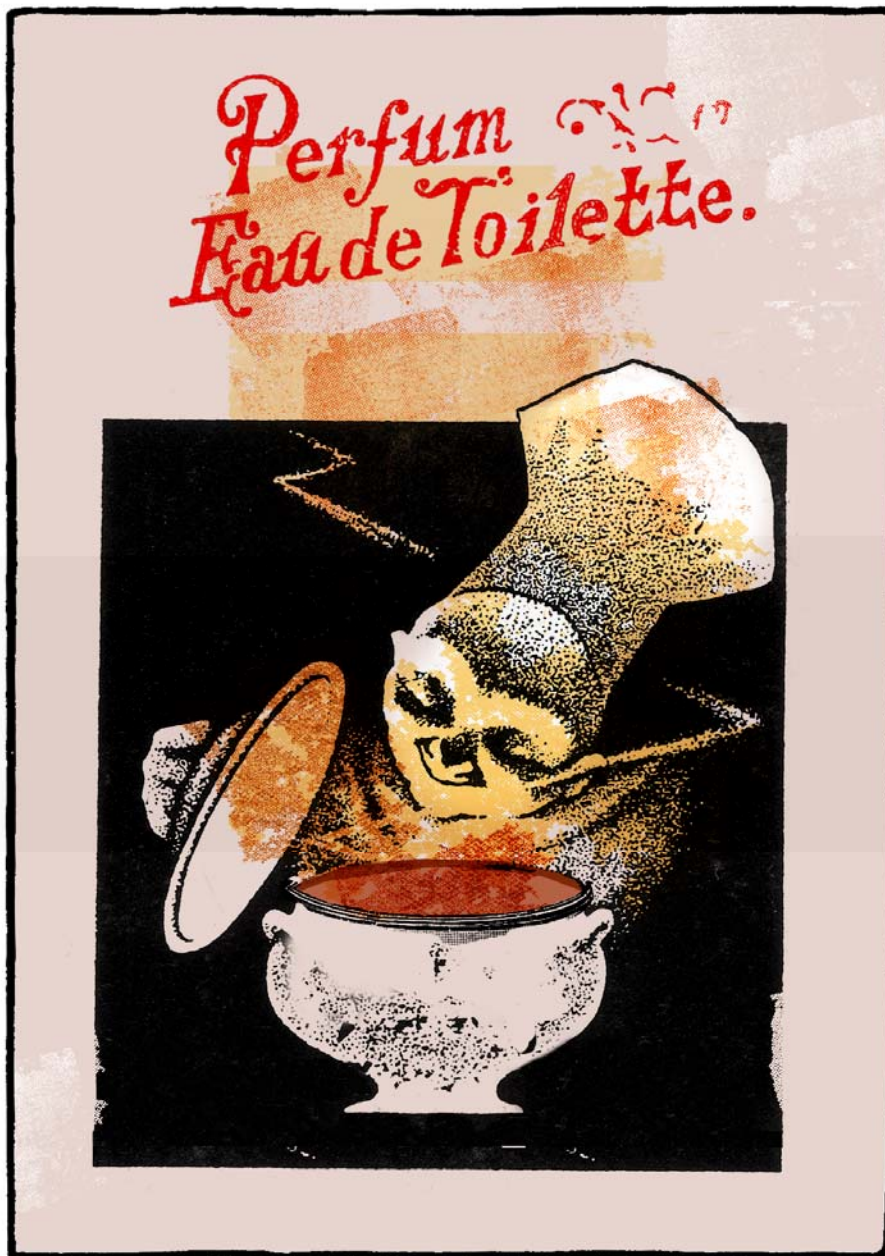
També recordo, de molt petit, les passejades els dies de festa pels carrers estrets de darrera la Rambla. Com que no hi havia extractors ni res semblant, la gent quan cuinava obria les finestres i es podia sentir l'olor del que feien: sofregits per l'arròs, calamarsons a la planxa, o un platillo fent el xup-xup. Resumint, que un arribava a casa amb una salivera de consideració. Ara tot això, és quasi irrepetible per dos motius bàsics: perquè existeixen xemeneies i extractors, i perquè la gent ja no cuina a les cases, i els dies festa menys.

Avui per fer la prova de les olors lo millor son els ascensors. Pel matí, a l'hora de marxar a treballar, hom pot endevinar el veí o la veïna que ha marxat per la fragància que deixa. És clar que al cap d'una estona de sortir gent, la veritat és que l'aiguabarreig de perfums és apoteòsic i tampoc arribes a cap conclusió. També es pot endevinar quin gosset han tret a fer el pipí, pel tuf que deixa anar cadascú d'ells. Al vespre és diferent: per la pudor que deixen les deixalles pots arribar a saber, més o menys, si han menjat i el que ha menjat.

Un altre lloc per posar el nas a prova son els restaurants. Fa uns dies estava dinant en un petit i cuidat establiment quan va entrar una parella. Jo, estava menjant el primer plat. Van seure i ella va dir: me'n vaig a lavabo. I va haver de passar pel meu davant. Ja i som. Vaig quedar embolcallat per una alanada de perfum cridaner que va cuidar a matar el meu plat. Quan ja havia superat la crisi, va tornar a passar, és clar, no es podia pas quedar allà dins tot el dinar, pobra dona. I altre cop. Vaig moure la copa de vi i vaig pensar olora'l, per a veure si neutralitzava aquella fortor, però no me'n vaig sortir. Era mes potent el perfum que el vi negre del Pla de Bages, que va quedar tan petit i esbravat com la meva colònia de granel de quan anava a col·legi al pas de la "sintètica". Vaig tenir un mal dinar ja que l'aire condicionat es va cuidar de fer-me arribar, durant tot l'àpat, aquell perfum espès que es tallava amb ganivet. Vaig pensar immediatament amb els meus bons amics restauradors, que tenen algunes postres elaborades amb extracció d'algun perfum. Punyeta vaig pensar: una cosa és que el perfum arribi controlat a

l'hora de les postres i l'altre que te'l arriïn durant tot l'àpat.

MOWGLI

Il·lustració de Laboratorium